

Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում - II փուլ

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ջրի հաշիվների վերաբերյալ

Գործողություն 6.1. Ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների ընթացիկ կարգավիճակի
գնահատում

Առաքելության փորձագետներ

Տիկին Սիմոնա Ռամբերտի, Իտալիայի վիճակագրություն
Պարոն Ստեֆանո Տերսինյի, Իտալիայի վիճակագրություն

2016թ. փետրվարի 1-4

Վերջնական տարբերակ

ՀՀ ազգային վիճակագրական
ծառայություն

Իտալիայի ազգային վիճակագրական
ինստիտուտ

Փորձագետների կոնտակտային տվյալներ

Սիմոնա Ռամբերտի

ԻՍՏԱՏ

Հասցե՝ Viale Oceano Pacifico, 171 00144 Հռոմ - Իտալիա

Հեռ.՝ +390 646734322

Էլ. հասցե՝ ramberti@ISTAT.it

Ստեֆանո Տերսիցինյի

ԻՍՏԱՏ

Հասցե՝ Viale Oceano Pacifico, 171 00144 Հռոմ - Իտալիա

Հեռ.՝ +390 646734348

Էլ. հասցե՝ sttersig@ISTAT.it

Բովանդակություն

1. Ընդհանուր մեկնաբանություններ.....	4
2. Գնահատում և արդյունքներ.....	4
3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ.....	8
Հավելված 1. Տեխնիկական առաջադրանք	10
Հավելված 2. Առաքելության ծրագիրը.....	12
Հավելված 3. Հանդիպումների մասնակիցներ.....	133

Հապավումների ցանկ

ԲՀԵՌ	Բնապահպանական հաշիվների եվրոպական ռազմավարություն
ԵՄ	Եվրոպական միություն
ԻՍՏՍՏ	Իտալիայի ազգային վիճակագրական ինստիտուտ
ՀՀ ԱՎԾ	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայություն
ՏՀԶԿ	ՄԱԿ-ի տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն
ՁՖՀՀ	Ջրի ֆիզիկական հոսքերի հաշիվներ
ԲՏՀՀ	Բնապահպանական տնտեսական հաշվառման համակարգ
ԲՏՀՀ-ԿՇ	Բնապահպանական տնտեսական հաշվառման համակարգի կենտրոնական շրջանակ
ԲՏՀՀ-Ջուր	Բնապահպանական տնտեսական հաշվառման համակարգ ջրի համար
ԱՀՀ	Ազգային հաշիվների համակարգ
ՋՀ	Ջրի հաշիվներ
ՋՌ	Ջրային ռեսուրսներ
ՋՎ	Ջրի վիճակագրություն

1. Ընդհանուր մեկնաբանություններ

Առաքելության վերաբերյալ սույն հաշվետվությունը պատրաստվել է «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում - II փուլ» Թվինինգ ծրագրի շրջանակներում: Սա վեցերորդ բաղադրիչի մասով առաջին առաքելությունն էր, որն իրականացվել է առաքելության ծրագրի ժամանակացույցի համաձայն: Թվինինգ ծրագրի վեցերորդ բաղադրիչի ընդհանուր նպատակն է ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների վարման ոլորտում ՀՀ ԱՎԾ կարողությունների զարգացումը, ինչպես նաև միջազգային և եվրոպական չափանիշներին համապատասխան մշակված տվյալների օգտագործումը, իսկ վերջնականապես՝ Հայաստանի համար ջրի հաշիվների աղյուսակների կազմումն է:

Գործողության նպատակներն էին՝

- Ընթացիկ իրավիճակի գնահատում
- Միջազգային և եվրոպական ստանդարտների վրա հիմնված ջրի վիճակագրության ու ջրի հաշիվների կազմման և մեթոդաբանության ներկայացում
- Քննարկումներում և հետագա աշխատանքներում շահառուների ներգրավում

Փորձագետներն իրենց անկեղծ երախտիքն են հայտնում բոլոր պաշտոնյաներին և անձանց՝ Հայաստան կատարած այցի ընթացքում աջակցության և արժեքավոր տեղեկատվության համար, ինչը մեծապես նպաստել է իրենց աշխատանքին: Սույն զեկույցում տեղ գտած տեսակետները և դիտարկումները պատկանում են փորձագետներին և պարտադիր չէ, որ համընկնեն ԵՄ, ՀՀ ԱՎԾ, ԻՍՏՍ, Դանիայի վիճակագրական ծառայության կարծիքների հետ:

2. Գնահատում և արդյունքներ

Ընթացիկ իրավիճակի գնահատում

ԻՍՏՍ-ի փորձագետները նկարագրեցին ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների ընթացիկ կարգավիճակը: Բուլղարիայի ազգային վիճակագրական ինստիտուտի կառուցվածքին անդրադառնալուց հետո ներկայացվեց ջրային ռեսուրսներին առնչվող հիմնական գործունեությունների ցանկը՝ տարբերակելով ջրերի վերաբերյալ ազգային և միջազգային մակարդակով տվյալների հարցումները, որոնք ԻՍՏՍ-ը պետք է բավարարի: Ընդգծվեց, որ հատկապես բնապահպանության վիճակագրության ոլորտում տարբեր աղբյուրներից և տվյալներ արտադրողներից ստացված մեծ քանակությամբ չմշակված դիտարկումների և չափումների չմշակված արդյունքների առկայությունը ենթադրում է ուժեղ համակարգման և փոխհամագործակցության գործընթացներ: Այս նպատակով ՀՀ ԱՎԾ անձնակազմին ներկայացվեցին միջազգային համագործակցության շրջանակները, միջազգային նախագծերը և ջրի հիմնահարցերին առնչվող հատուկ հանձնախմբերը:

Նշվեց, որ ջրի վիճակագրությունը (ՋՎ) և ջրի հաշիվները (ՋՀ) կազմում են միասնական ծրագրի մաս, որտեղ ՋՎ-ն ապահովում է ջրին առնչվող բնութագրիչների և ցուցանիշների համացանկը, իսկ ՋՀ-ը չափում է հիդրոլոգիական, հիդրոմետրական համակարգերի և տնտեսության փոխազդեցությունները: 2003թ-ին հաստատված և 2008թ-ին վերափոխված Բնապահպանական հաշիվների եվրոպական ռազմավարությամբ (ԲՀԵՌ) առաջարկվել է

ջրամատակարարման և ջրօգտագործման հաշիվները դիտարկել որպես զարգացման գերակա ոլորտ:

ՋՀ և ՋՎ կազմելու հիմնական նպատակներն են բացահայտել սոցիալական, տնտեսական կամ բնապահպանական ծանրաբեռնվածությունը, վերահսկել համապատասխան քաղաքականությունները և խթանել բնապահպանական ամբողջական հաշիվների վարումն՝ որպես շրջակա միջավայրի գնահատման և քաղաքականության օժանդակման կարևորագույն բաղադրիչ: Տվյալները պետք է միավորել, վերլուծել և վերածել օգտակար տեղեկատվության՝ քաղաքականություն մշակողների, հանրության, վարչական ղեկավարների և հետազոտողների համար: Այն պետք է ունենա համապարփակ հայեցակարգային շրջանակ՝ տվյալների ինտեգրման և քաղաքականությանը պիտանի տեղեկատվության վերափոխման գործընթացն ուղղորդելու համար: Այս նպատակով ՄԱԿ-ն ընդունել է ՔՏՀՀ-Ձուրը որպես հայեցակարգային շրջանակ, իսկ Եվրոստատը՝ ՋՖՀՀ-ն, որը շատ մոտ է ՔՏՀՀ-ԿՇ-ին: Ներկայումս Եվրոստատը ջրի վիճակագրության վերանայման (արդիականացում, պարզեցում) և ջրի հաշիվների հաստատման փուլում է: Եվրոստատը և ՏՀԶ կազմակերպությունը համատեղ ջանքերով հավաքագրում են ջրի վիճակագրությանն առնչվող տվյալներ՝ Ներքին ջրերի վերբերյալ միացյալ հարցաթերթի միջոցով: Բացի այդ, ջրի վիճակագրության և հաշիվների գծով գործող միացյալ հատուկ հանձնախումբը նպատակ է հետապնդում մշակել և նախագծել ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների ներկայացման միասնական համակարգը: Ջրի հաշիվների մշակումը կազմում է 2014-2018թթ. ԲՀԵ ռազմավարության մաս:

Այնուհետև ՀՀ ԱՎԾ անձնակազմը և ԻՍՏՍՏ-ի փորձագետները ներկայացրեցին ջրային ռեսուրսների հիմնահարցերի շուրջ իրենց փորձը: ՀՀ ԱՎԾ աշխատակիցները ներկայացրեցին բնապահպանական տեղեկատվական բազաների առկայությունն ու կառուցվածքը, բնապահպանությանն առնչվող վիճակագրական գեկույցների կազմման և ներկայացման համակարգը, բոլոր սպառողների համար հավասար մատչելի տեղեկատվական համացանցային բազաներում տեղադրվող տվյալների կառուցվածքը: Մանրամասնորեն ներկայացրեցին համապատասխան վիճակագրական հաշվետվությունների բովանդակությունը, ձևաչափը, հաշվառման և տվյալների հավաքագրման ու ամփոփման կարգը, ինչը շատ օգտակար էր գաղափար կազմելու տվյալների արտադրման գործընթացի, տվյալների աղբյուրների և ՀՀ ԱՎԾ տվյալների բազայում արդեն իսկ առկա ծավալների ու փոփոխականների վերաբերյալ: Խոսքը վերաբերում է նաև վարչական տվյալներին, որոնք ներկայացվում են էլեկտրոնային կամ թղթային տարբերակներով, որոնք ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը հավաքագրում է ջրօգտագործող սուբյեկտներից, ջրային ընկերություններից, ջրային տնտեսության կոմիտեից: Ներկայացվեց հատված տվյալների բազայից և ցույց տրվեցին տվյալների որակի ստուգման ուղենիշերը:

Մյուս կողմից ԻՍՏՍՏ-ի փորձագետները նկարագրեցին իտալական փորձը ՋՎ և ՋՀ վերաբերյալ՝ հակիճ անդրադառնալով Իտալիայում ջրային ռեսուրսների բնագավառում տիրող իրավիճակին և հիմնական ծրագրերին, մասնավորապես ԻՍՏՍՏ-ի՝ կլիմային փոփոխությանը վերաբերող վիճակագրության ծրագրին, քաղաքային /մունիցիպալ/ ջրի հաշվառմանը, գյուղատնտեսության և արդյունաբերության ոլորտներում ջրօգտագործմանը, որոնք հանդիսանում են Եվրոստատի հարցաթերթերը լրացնելու համար անհրաժեշտ տվյալների հիմնական բաղադրիչները:

Միջազգային և եվրոպական ստանդարտների վրա հիմնված ջրի վիճակագրության ու ջրի հաշիվների կազմման և մեթոդաբանության ներկայացում

ԻՍՏՍ-ի փորձագետները և ՀՀ ԱՎԾ աշխատակիցները խորապես քննարկեցին ՋՎ և ՋՀ թեմաները: Քանի որ ՋՀ-ն ՋՎ-ի հետևանք է, ԻՍՏՍ-ի փորձագետներն իրենց զեկույցի առաջին մասը նվիրեցին Եվրոստատի կողմից պաշտոնապես հավաքագրվող և տարածվող ՋՎ-ի վերլուծությանը՝ հանգամանորեն դիտարկելով երկու հարցաթերթերը՝ Ներքին ջրերի վերաբերյալ ՏՀԶԿ-Եվրոստատ միացյալ հարցաթերթն (ՄՀ-ՆՋ) ազգային մակարդակով տվյալների համար, և Եվրոստատի Տարածաշրջանային բնապահպանական հարցաթերթն (ՏԲՀ) ներազգային տվյալների համար: Քննարկումը սկսվեց ՄՀ-ՆՋ-ի վերլուծությունից, քանի որ ՏԲՀ-ն կառուցվածքով և բովանդակությամբ շատ նման է նախորդին, իսկ հիմնական տարբերությունը տարածաշրջանային բաշխվածության տարրն է: Ցուցադրվեցին լրացման ենթակա աղյուսակները, լրացման առանձնահատկությունները: Հայ գործընկերներին տեղեկություն տրամադրվեց խնդրին առնչվող միջազգային ստանդարտների, սահմանումների, տերմինների վերաբերյալ: Առաջարկվեց օգտագործել Ներքին ջրերի վերաբերյալ ՏՀԶԿ-Եվրոստատ միացյալ հարցաթերթի լրացման ձեռնարկը որպես ուղեցույց: ԻՍՏՍ փորձագետները պատասխանեցին քննարկումների ընթացքում բարձրացված հարցերին:

Այնուհետև ԻՍՏՍ-ի փորձագետները ՋՀ թեմայով ելույթ ունեցան: Ամփոփ ներկայացվեց ՋՀ-ի դերը Եվրոպական վիճակագրական համակարգում՝ մասնավորապես կենտրոնանալով նոր բնապահպանական հաշիվների ԵՄ ռազմավարության (ԲՀԵՌ 2014-2018) վրա, որն անդրադառնում է ջրի հաշիվներին՝ որպես զարգացման ենթակա ոլորտ: Նաև խոսվեց վիճակագրությանը վերաբերող ԵՄ օրենքների մասին: Նկարագրվեց բնապահպանական հաշիվների գծով Եվրոստատի աշխատանքային խմբի գործունեությունը, որի շրջանակում մշակվել է ջրերին առնչվող տվյալների վերլուծման համար առավել համակարգված մոտեցմամբ ջրի հաշիվների նոր համակարգ: Օրինակ՝ ԱՀՀ-ի (ՄԱԿ 2008) և պաշարների ու հոսքերի գաղափարների հետ համատեղելի ջրերի հոսքերի կրկնակի հաշվետարություն (ջրամատակարարում և ջրօգտագործում): Համադրմամբ կարելի է փաստել, որ ՋՀ-ն ներառում է՝ *Ակտիվների հաշիվներ* (ջրային ռեսուրսներին վերաբերող); *ՋՏՀՀ* (*ջրամատակարարման և ջրօգտագործման աղյուսակներ*) շրջակա միջավայրի և տնտեսության միջև, ինչպես նաև տնտեսության ներսում; *ջրի ֆինանսական հաշիվներ*: Առաջարկվեց ջրի ֆիզիկական և ֆինանսական հաշիվները կազմել ԵՄ երկրների կողմից երաշխավորվող իրավանդորմատիվային և համագործակցությանը ներկայացվող համապատասխանության հենքի վրա:

Նկարագրվեց Տնտեսական և բնապահպանական հաշվառման միջազգային շրջանակը և պարզաբանվեցին ԱՀՀ, ԲՏՀՀ, ԲՏՀՀ-ԿՇ և ԲՏՀՀ-Ջուր առնչվող հիմնական առանձնահատկությունները:

Ներկայացվեցին ՋՀ աղյուսակները.

- 1) Ակտիվների հաշիվների աղյուսակներ՝ տալիս են տեղեկատվություն ջրային պաշարի մասին հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում:
- 2) Ջրամատակարարման և ջրօգտագործման ֆիզիկական հոսքերի աղյուսակներ և արտահոսքերի հաշիվները՝ ցույց են տալիս, թե ինչպես կարելի է ֆիզիկական տեսանկյունից վերահսկել ջրային ռեսուրսների օգտագործումը, բնութագրել դեպի ջրային ռեսուրսներ արտահոսքերի արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա գործադրվող ճնշումը:
- 3) Հիբրիդային և տնտեսական հաշիվների աղյուսակները, որոնք վերաբերում են ջրի հետ կապված գործունեությանը և արտադրանքին՝ ֆինանսական տեսանկյունից, բնութագրելով ջրամատակարարումը և ջրին առնչվող արտադրանքի օգտագործումը:

Մանրամասն վերլուծվեց ՋՖՀՀ-ն, որը մշակվել է ԲՏՀՀ-ԿՇ հաշվառման կառուցվածքի և սկզբունքների հիման վրա և ընդգրկում է սպառողների գործունեությանն առնչվող բոլոր ջրային հոսքերն՝ անկախ այն հանգամանքից, թե աշխարհագրորեն որտեղ են ծավալվում այդ գործունեությունները: Ֆիզիկական ջրային հոսքերի վերաբերյալ տվյալներն արտահայտվում են խորանարդ մետրերով, կամ դրանց ածանցյալներով: ՋՖՀՀ-ն ընդգրկում է ջրի հոսքերը շրջակա միջավայրից դեպի տնտեսություն և բնութագրում է ջրառը շրջակա միջավայրի ջրային ռեսուրսներից դեպի տնտեսություն, ջրի հոսքերը տնտեսության մեջ՝ արտադրություններին և տնային տնտեսություններին ջրամատակարարման և նրանց կողմից քրոսագործման տեսքով, ինչպես նաև ջրի հոսքերը տնտեսությունից դեպի շրջակա միջավայր (վերադարձվող ջրեր): ՋՖՀՀ-ն ներառում է նաև որոշակի նյութերի (աղտոտիչներ) արտահոսքը դեպի ջրային միջավայր:

Ջրերի ֆիզիկական հոսքերի հաշիվների աղյուսակները լրացնելու համար անհրաժեշտ տվյալները ստացվում են ՋՎ-ից (Ներքին ջրերի վերաբերյալ ՏՀԶԿ-Եվրոստատ միացյալ հարցաթերթ)՝ ծառայելով որպես ջրին վերաբերող տեղեկատվության հաստատված աղբյուր եվրոպական քաղաքականության համար: Այդ պատճառով անհրաժեշտություն եղավ խորացված բացահայտելու կապը ՄՀ-ՆՋ և ՋՖՀՀ աղյուսակների միջև:

Հանդիպում շահառուների հետ

ՀՀ ԱՎԾ-ն կազմակերպել էր հանդիպում ՀՀ այլ գերատեսչությունների շահառուների հետ: Սկզբում ներկայացվեց ՀՀ ԱՎԾ-ի գործունեությունը բնապահպանական վիճակագրական տեղեկատվության կառավարման ոլորտում: ԻՍՍՍ-ի փորձագետները հակիրճ անդրադարձան ՋՀ-ին՝ նպատակ ունենալով բացատրել, թե *ի՞նչ* է ՋՀ-ն և *ի՞նչու* պետք է երկիրը վարի ջրի հաշիվներ: Լսարանին ներկայացվեց ՋՀ աղյուսակների ձևաչափերը, դրանց ամփոփ նկարագրերը: Ելույթը միտված էր ընդգծելու ՋՀ-ի կարևորությունը երկրի համար՝ ջրային ռեսուրսների գնահատման, քաղաքականության օպտիմալացման և բնապահպանական հաշվառումը որպես շրջակա միջավայրի գնահատման և քաղաքականության օժանդակման հիմնական բաղադրիչ կիրառելու խթանման տեսանկյունից: Այս նպատակով, որպես գործնական կիրառման օրինակ՝ ներկայացվեցին համապատասխան քաղաքականության հարցերը բավարարող ԲՏՀՀ-Ջրի աղյուսակներից վերցված տվյալներ:

Լսարանը մեծամասամբ բաղկացած էր բնապահպանական խնդիրներին առնչվող տարբեր նախարարությունների ներկայացուցիչներից, ովքեր բավարար հետաքրքրություն ցուցաբերեցին քննարկվող խնդիրներին և իրենց հետաքրքրող հարցերն ուղղեցին խոսնակներին:

Բոլոր հանդիպումներն ու քննարկումներն անցան երկկողմ մեծ հետաքրքրությունների շրջանակներում և արդյունավետ հետագա աշխատանքների կազմակերպմանն ընդառաջ:

3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ

Եզրակացություններ

- Ջրի վիճակագրությունը Հայաստանում կարծես համապատասխանում է ջրի հաշիվներին ներկայացվող պահանջներին, ինչը շատ լավ մեկնակետ է:
- Շահառուների հետ հանդիպումն ապահովեց շատ ակտիվ մասնակցություն և հետաքրքրություն, ինչը փաստում է, որ ՀՀ ԱՎԾ-ն լավ հարաբերությունների մեջ է բնապահպանական խնդիրներով զբաղվող շահառուների հետ և առկա է փոխհամագործակցության երկշափավետ շրջանակներ:

- Միանշանակ փոստվեց, որ ջրի հաշիվները հանդիսանում են բացառապես ջրի վիճակագրության գործառնական հետևանք:
- Անշուշտ սպասվում է դժվարին, բայց ընդհանուր առմամբ ոգևորող աշխատանք:
- Վստահաբար, Իստատի և ՀՀ ԱՎԾ-ի արդյունավետ համագործակցությունը, փորձի փոխանակումը կհանդիսանա մեր երկրներում ավելի լավ ջրի հաշիվներ ունենալու խթան:

Առաջարկություններ

- ՀՀ ԱՎԾ տվյալների բազայում առանձնացնել Ներքին ջրերի վերաբերյալ Եվրոստատ-SՀԶԿ միացյալ հարցաթերթը լրացնելու համար հասանելի և բացակայող ցուցանիշները:
- Պատրաստել Եվրոստատ-SՀԶԿ միացյալ հարցաթերթում օգտագործվող ցուցանիշների ստացման աղբյուրների ցուցակը:
- Նկարագրել հասանելի ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդաբանությունը՝ Եվրոստատի չափանիշներին համապատասխանությունը ստուգելու և ջրի հաշիվներում ՀՀ ԱՎԾ տվյալների կիրառումը ավելի լավ հասկանալու համար:
- Ստուգել տվյալների որակը՝ փոխկապվածությունը, փոխհամաձայությունը, բացակայող արժեքների դիտարկումը, շեղված տվյալների առկայությունը, չափման տեսակը, գնահատման մեթոդաբանությունը:
- Օգտագործել Եվրոստատի ստանդարտացված դրոշակները տվյալների առանձնահատկությունները բնորոշելու համար:
- Ստուգել դինամիկ շարժի ամբողջականությունը:
- Ուսումնասիրել Եվրոստատի «Ջրի ֆիզիկական հոսքերի հաշիվներ» ձեռնարկը և Ներքին ջրերի վերաբերյալ Եվրոստատ-SՀԶԿ միացյալ հարցաթերթի համար տվյալների հավաքագրման ձեռնարկի վերջին տարբերակը:

Առաջ շարժվելու և հաջորդ առաքելությանը նախապատրաստվելու համար անհրաժեշտ գործողությունները.

Գործողություն	Վերջնաժամկետ	Պատասխանատու
Նկարագրել ջրի վիճակագրությանն առնչվող տվյալների աղբյուրները և հոսքերը (հասանելիություն, տեղեկատվական հոսք)	2016թ. ապրիլի վերջ	ՀՀ ԱՎԾ
Լրացնել ջրի հաշիվներին վերաբերող հասանելի բարձրորակ ցուցանիշները Ներքին ջրերի վերաբերյալ Եվրոստատ-SՀԶԿ միացյալ հարցաթերթում	2016թ. ապրիլի վերջ	ՀՀ ԱՎԾ
Բացակայող կամ անորոշ որակի ցուցանիշները	2016թ. ապրիլի վերջ	ՀՀ ԱՎԾ

պետք է աստիճանաբար ընդգծվեն, որպեսզի առանձնացվեն օգտագործվելիք լավագույն փորձի օրինակները (փոխարինող փոփոխականներ, գնահատման մոդելներ, հետազոտություններ, վարչական տվյալներ)		
Ուսումնասիրել Եվորոստատի Ֆիզիկական «Ջրի ֆիզիկական հոսքերի հաշիվներ» ձեռնարկը	2016թ. ապրիլի վերջ	ՀՀ ԱՎԾ

Հաշվի առնելով հարցաթերթերի բարդությունը և պահանջվող փոփոխականների մեծ քանակությունը՝ փետրվարի 1-ին սկիզբ առած համագործակցությունը պետք է կրի «շարունակական» բնույթ՝ ուղեկցվելով տեղեկատվության, պատկերացումների և առաջարկությունների էլեկտրոնային եղանակով փոխանակմամբ, որպեսզի անորոշություններն անհապաղ պարզաբանվեն և աշխատանքը շարունակվի: Այդուհանդերձ, առաջիկա առաքելություններն ընդհանուր առմամբ միտված կլինեն արդյունքներով կիսվելուն և վավերացմանը:

Հաջորդ առաքելության ընթացքում անդրադարձ կկատարվի նաև ջրի ֆինանսական հաշիվների հայեցակետերին:

Հավելված 1. Տեխնիկական առաջադրանք

Տեխնիկական առաջադրանք ԵՄ Թվինինգ ծրագիր AM/14/ENP/ST/15 2016թ. փետրվարի 1-4

Բաղադրիչ 6. Ջրի հաշիվներ

Գործողություն 6.1. Ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների ընթացիկ կարգավիճակի գնահատում

0. Բաղադրիչի պարտադիր արդյունքները և չափանիշները.

Պարտադիր արդյունքներ՝

- Կազմված ջրի հաշիվներ (2017թ. հուլիս)

Չափանիշներ՝

- ջրի հաշիվների համար տվյալների աղբյուրների (հասանելիության, տեղեկատվական հոսքի) գույքագրման սահմանում (2016թ. ապրիլ)
- Մշակված ջրի հաշիվների մեթոդաբանություն(2017թ. հունվար)
- Իրականացված հանդիպում շահագրգիռ կողմերի հետ (2017թ. հուլիս)
- Կազմված ջրի հաշիվներ(2017թ. հուլիս)
- ՀՀ ԱՎԾ վերապատրաստված անձնակազմ ջրի հաշիվները կազմելուգծով (2017թ. հուլիս)

1. Գործողության նպատակը

- Ընթացիկ իրավիճակի գնահատում
- Միջազգային և եվրոպական ստանդարտների վրա հիմնված ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների կազմման և մեթոդաբանության ներկայացում և քննարկում
- Համապատասխան շահառուների ներգրավում քննարկումներում

2. Գործողության սպասվող արդյունքը

- Գնահատված ընթացիկ իրավիճակ
- Ներկայացված և հստակեցված միջազգային և եվրոպական ստանդարտներ
- Պլանավորված աշխատանքային ծրագիր հաջորդ գործողության համար (գործողություն 6.2-ը ծրագրված է 2016թ. մայիսի 16-20)

3. Մասնակիցներ

ՀՀԱՎԾ

Բաղադրիչի ղեկավարներ

- Յուրիկ Պողոսյան
- Նելլի Բաղդասարյան

Այլ աշխատակիցներ բաժնից՝

- Նաիրա Մանդալյան
- Անի Համբարձումյան
- Ասյա Պոստոմոգովա

Այլ աշխատակիցներ ՀՀԱՎԾ-ից՝

- Մակրոտնտեսական ցուցանիշների և ազգային հաշիվների բաժնից
- Գյուղատնտեսության վիճակագրության բաժնից
- Արդյունաբերության վիճակագրության բաժնից
- Ֆինանսների վիճակագրության բաժնից
- Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժնից
- Վիճակագրական աշխատանքների մեթոդաբանության և դասակարգիչների բաժնից
- Շինարարության վիճակագրության բաժնից նույնպես կընդգրկվեն:

Գործողությանը մասնակցող այլ շահառուներ՝

- ՀՀ բնապահպանության նախարարության
- ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության
- ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության
- ՀՀ ֆինանսների նախարարության
- ՀՀ առողջապահության նախարարության
- ՀՀ արտակարգ իրավիճակների և տարածքային կառավարման նախարարության
- Առևտրային կազմակերպություններ
- Միջազգային կազմակերպությունների (ՄԱԶԾ, ԱՄՆՄԶԳ, ՀԲ,) աշխատակիցներ նույնպես կհրավիրվեն:

ԱԵ փորձագետներ՝

- Ստեֆանո Տերսինյի, Իտալիայի վիճակագրություն
- Սիմոնա Ռամբերտի, Իտալիայի վիճակագրություն

Հավելված 2. Առաքելության ծրագիր

Ժամանակ	Վայր	Միջոցառում	Նպատակ/մանրամասներ
Երկուշաբթի, կեսօր	Հյուրանոց /ՀՀԱՎԾ	Հանդիպում ԹՄԽ-ի հետ	Շաբաթվա ծրագրի քննարկում
Երկուշաբթի, կեսօրից հետո	ՀՀԱՎԾ, <i>հանդիպումների սենյակում</i>	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետների հետ	Ընթացիկ իրավիճակի գնահատում Պրեզենտացիա և քննարկումներ միջազգային և եվրոպական ստանդարտների վրա հիմնված ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների վերաբերյալ
Երեքշաբթի, առավոտ	ՀՀԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետների հետ	Պրեզենտացիա և քննարկումներ միջազգային և եվրոպական ստանդարտների վրա հիմնված ջրի վիճակագրության և ջրի հաշիվների վերաբերյալ
Երեքշաբթի, կեսօրից հետո	ՀՀԱՎԾ		Նախապատրաստում շահառուների հետ հանդիպմանը
Չորեքշաբթի, առավոտ, ժ. 11:00	ՀՀԱՎԾ, <i>հանդիպումների սենյակում</i>	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետների հետ	Հանդիպում շահառուների հետ
Չորեքշաբթի, կեսօրից հետո	ՀՀԱՎԾ		Շահառուների հետ հանդիպման արդյունքների քննարկում
Հինգշաբթի, առավոտ	ՀՀԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի հետ	ԱԵ փորձագետների բացահայտումների ներկայացում և ձեռքբերված եզրակացությունների համաձայնեցում
Հինգշաբթի, առավոտ	ՀՀԱՎԾ	Զպլանավորված հանդիպումներ	Վեջնական պարզաբանումներ ՇԵ փորձագետների հետ, հաշվետվության պատրաստում և ներկայացում ՇԵ ծրագրի ղեկավարին
Հինգշաբթի, կեսօրից հետո	ՀՀԱՎԾ	Ամփոփիչ հանդիպում ՇԵ ծրագրի ղեկավարի հետ	Եզրակացություններ և առաջարկություններ հաջորդ գործողության համար և ՇԵ փորձագետների համար ենթադրվող աշխատանքային ծրագրի ներկայացում

Հավելված 3: Հանդիպումների մասնակիցներ

ՀՀԱՎԾ

- Ստեփան Մնացականյան, ՀՀԱՎԾ նախագահ
- Անահիտ Սաֆյան, ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ
- Յուրիկ Պողոսյան, ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ
- Նելլի Բաղդասարյան, Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության վիճակագրության բաժնի պետ
- Դիանա Մարտիրոսովա, Տնային տնտեսությունների հետազոտությունների բաժին
- Անժելա Դաշյան, Բիզնես ռեգիստրի, ընտրանքի և դասակարգիչների բաժին
- Հայկուշ Տիտիզյան, Ֆինանսների վիճակագրության բաժին
- Արսեն Ավագյան, Գյուղատնտեսության վիճակագրության բաժին
- Ասյա Պողպոմոգովա, Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության վիճակագրության բաժին
- Անի Համբարձումյան, Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության վիճակագրության բաժին
- Նաիրա Մանդալյան, Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության վիճակագրության բաժին
- Լուսյա Խաչատրյան, Մակրոտնտեսական ցուցանիշների և ազգային հաշիվների բաժին
- Անահիտ Գրբոյան, Արդյունաբերության և էներգետիկայի վիճակագրության բաժին
- Լուսինե Պարոնյան, Շինարարության վիճակագրության բաժին

Արտաքին շահառուներ

- Արմեն Բալայան, ՀՀ ԳՆ ջրային տնտեսության պետական կոմիտե
- Սամվել Սահակյան, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն
- Ռոզա Ջուլիակյան, ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանական պետական տեսչության
- Արփիկ Հակոբյան, ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանական պետական տեսչության
- Աննա Յավրույան, ՀՀ ԳՆ ջրային տնտեսության պետական կոմիտե
- Մարտին Մկրտչյան, ՀՀ առողջապահության նախարարություն
- Գեորգի Արզումանյան, ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագիր (ՄԱԶԾ)
- Արամ Գևորգյան, ԱՄՆ ՄԶԳ ԳԱՏՕ ծրագիր
- Լիլիթ Հարությունյան, ԱՄՆ ՄԶԳ ԳԱՏՕ ծրագիր
- Մագդա Ավետիսյան, ԱՄՆ ՄԶԳ ԳԱՏՕ ծրագիր
- Արփինե Դավթյան, ՀՀ Բնապահպանության նախարարության ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն
- Լուիզա Ադինյան, ՀՀ Բնապահպանության նախարարության ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն
- Սիլվա Սևոյան, ՀՀ առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչություն

ԹՄԽ աշխատակազմ

- Պիտեր Բոնստեդ Անան Հանսեն, ԹՎինինգի մշտական խորհրդատու
- Սոնա Միրզոյան, ԹՄԽ օգնական